

In Israel, omenia si solidaritatea impun decizii politice

Getta Neumann

Totul a pornit de la branza favorita si nelipsita de la masa israelienilor, *cottage cheese*. Firma Tnuva a ridicat pretul produsului cu 40%. 105.000 israelieni inscrisi intr-un grup pe Facebook au lansat boicotul, branza a ramas pe rafturile magazinelor. Tnuva a fost nevoita sa renunte la marirea pretului. De aici pana la sutele de mii care au manifestat timp de saptamani de zile in diferite orase israeliene nu a mai fost decat un pas.

Povestea cu branza fusese doar ultima picatura. Exasperarea din cauza scumpirii costului vietii, dar mai cu seama sentimentul de nedreptate starnit de distributia inegala a bunurilor, de nesiguranta si lipsa de perspective, indignarea provocata de o oranduire in care nevoile individului nu mai erau respectate ca pe vremuri, au manat pe strada tineri si varstnici, in majoritate din clasa mijlocie.

Au fost miscari de masa fara precedent in istoria statului Israel, iar modul in care s-au desfasurat a fost cu totul deosebit. Obiectivele sociale, precum criza locuintelor, invatamantul, impozitele si altele, erau cele obisnuite, dar ambianta pasnica, dominata de ratiune a demonstratiilor mi se pare unica. Centrul oraselor era presarat cu corturi, copii, caini si pisici alergau printre ele, oamenii discutau, cantau la un instrument, jucau sah sau dezbateau probleme de fizica la ora unu noaptea, mi-a povestit Daniel, fiul meu. Punand in paranteza problema palestiniiana, evitand dezbinarile partinice, multimea s-a simtit unita prin vointa de a realiza o viata mai buna, mai umana. Mesajul principal era " *We are brethren* ", " *Suntem frati* ", cum a formulat Amos Oz. Incercarea de a reda societatii idealuri si umanitate, era sustinuta de elanul pentru solidaritate, cinste si intelegere intr-o tara in care incertitudinea si primejdia sunt inerente existentei.

"Nu suntem aici numai pentru ca sa supravietuim ; suntem aici pentru ca sa vietuim. ", a spus Daphne Leef, o activista de 25 de ani, prima care si-a ridicat cortul pe Sderot Rotschild. *"Noi nu suntem aici pentru ca nu avem alt loc pe lume ; noi suntem aici pentru ca vrem sa fim aici. Aceasta e alegerea noastra. Alegerea noastra este sa traim intr-un loc bun, intr-o societate echitabila. Vrem sa traim intr-o societate ca o societate – si nu ca o adunare de indivizi singuratici care stau in fata unei cutii, televizorul, si o data la 4 ani pun un biletel intr-o alta cutie – urna de vot. "*

In pofida pronosticurilor, miscarea a castigat amploare, iar guvernul a fost obligat sa reactioneze. S-a instituit Comisia Trajtenberg, numita dupa cel care a condus-o, profesorul universitar Manuel Trajtenberg, economist cu doctorat la

Harvard. Concluziile comisiei au relevat cauzele principale ale insatisfactiei si ale sentimentului de injustitie (abuzul de putere exersat de putinele familii care detin monopolul puterii economice si impozitarea insuficienta a corporatiilor, printre altele) si a facut recomandari care vor fi finalizate prin reforme. Miscarea a avut asadar un impact si o urmare, chiar daca nu spre totala satisfactie a conducatorilor miscarii.

Suflul internetului a transportat modelul israelian peste mari si tari. Au rasarit corturi si pancarte cu lozinci asemanatoare la cativa pasi de Wall Street. In toamna s-a nascut miscarea Occupy Wall Street din acelasi sentiment de nedreptate, care e si mai greu de suportat decat mizeria propriu-zisa. *Noi suntem 99%*, scandeaza demonstrantii, *caci 1% detine banii si puterea*. Discrepanta intre bogati si saraci a devenit atat de crasa, ca pana si unii miliardari, ca Warren Buffett, reclama impozite mai mari. E o lume nebuna, cu valori rasturnate, care si-a iesit din tatani. *Ceva e putred* in acest capitalism salbatic, sau "capitalism porcesc", cum il numesc israelienii.

Mi se pare ca acelasi impuls spre o lume mai buna si spre umanitate se reflecta si in sacrificiul imens adus de israelieni pentru a-l elibera pe Gilad Shalit. Au procedat cu capul limpede, pretul ii era clar fiecaruia. Toata lumea stia ca nu este rezonabil sa eliberezi 1027 prizonieri palestinieni, din care cateva sute sunt ucigasi si teroristi, gata sa savarseasca din nou atrocitati. Au semanat moartea civililor, au provocat nenorocire, suferinte, doliu pentru o viata. A costat energie, stiinta si curaj sa fie capturati. E dureros pentru familiile victimelor sa stie ca cei care au lovit sunt acum in libertate si sarbatoriti ca eroi.

Nu, decizia nu a fost rezonabila. Dar a fost justa. Nu merita sa traiesti cantarind si socotind mereu ce e avantajos, ce e profitabil. O viata este salvata, o familie este intregita. Mai presus de toate, ordinea lumii este restabilita : Omenia si solidaritatea sunt valorile supreme.

Foto : Anath Hanit